

API EN FJERDEL AF 1. KALVSKØERNE NÅR ALDRIG TIL ANDEN KÆLVNING

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

25 procent af alle danske kælvekvier når kun at kælve en gang, før de bliver sat ud af besætningen. Årsagen skal findes i management. Det viser en analyse fra SEGES.

Det er ikke gratis at lave eller købe en kælvekvie. Derfor er en stor økonomisk gevinst ved, at kvierne får en lang levetid i besætningen og som minimum opnår så lang tid i besætningen, at de har tilbagebetalt pengene til opdræt eller køb, inden de udsættes. Alligevel viser en analyse foretaget af SEGES, at en fjerdedel af de danske 1. kalvskøer dør eller slagtes, før de når at kælve anden gang.

GÅR GALT FØRST OG SIDST I LAKTATIONEN

Risikoen for at en 1. kalvs ko dør eller bliver aflivet er markant størst i starten af laktationen. Årsagen er især kælvningsproblemer eller fødsel af en dødfødt kalv. Det er især kvier der kælver meget gamle (over 27 mdr.) som er i størst risiko for at dø lige efter kælvningsgang. For Holstein gælder det dog også kvier, der kælver meget unge (under 22 mdr.).

Risikoen for at en 1. kalvsko sendes til slagtning topper 15 – 60 dage efter kælvningsgang og skyldes især lav

Der er stor forskel på, hvordan kvierne klarer sig i de enkelte besætninger. I de bedste 10 pct. af besætningerne får 88 pct. af kvierne anden kalv.

mælkeydelse. Risikoen stiger så igen i senlaktationen, dvs. efter 300 dage. Slagtning i senlaktationen skyldes i næsten halvdelen af tilfældene reproduktionsproblemer (ikke drægtige køer).

MANAGEMENT ER AFGØRENDE

Der er stor forskel på, hvordan kvierne klarer sig i de enkelte besætninger. I de bedste 10 pct. af besætningerne får 88 pct. af kvierne anden kalv. I de ringeste ti pct. af besætningerne når kun 68 pct. af kvierne frem til anden kælvning. Det skyldes iflg. analysen i høj grad forskel i management. Besætninger, hvor en høj andel af kvierne kælver anden gang, er karakteriseret ved god sundhed, høj ydelse, god reproduktion og færre indkøbte dyr. Besætninger, hvor flere kvier dør end gennemsnittet har en stor andel af dødfødte kalve, højere udsætning til slagtning, flere fordøjelses- og stofskiftelidelser samt kun en lille ydelsesstigning fra 1. til 3. laktation. Også en række reproduktionsnøgletal (pct. drægtige af påbegyndte, dage fra kælvning til 1. inseminering) hang sammen med antal døde 1. kalvs køer.

BETYDNING AF KÆLVNINGSSALDER OG FLYTNING

Set ud fra et overlevelsesperspektiv er den optimale kælvningssalder 22-24 mdr. for jersey og ca. 24 mdr. for Holstein. For alle racer er det vigtigt, at kvierne har den rette størrelse ved kælvning for at undgå kælvningsbesvær.

Omkring en tredjedel af 1. kalvs køerne i analysen var blevet flyttet før kælvning - enten til en anden lokalitet i besætningen eller til et kviehotel. Det var dog uden betydning, hvor koen blev flyttet hen. Derimod havde det betydning for overlevelsen, hvis 1. kalvs koen var opdrættet i en besætning, der fik kvier fra flere besætninger, eller hvis der var en forhøjet risiko for udsætning i opdrætsbesætningen/kviehotellet. Der er således ikke noget, der tyder på, at der er risiko forbundet med enten at flytte kvierne til en anden ejendom eller på kviehotel, så længe at smittepresset er lavt (dyr fra få besætninger), og pasningskvaliteten i øvrigt er i orden.

Analysen er udført på alle 1. kælvninger i 2009 til 2012, svarende til 380.000 kviekælvninger.

Læs hele analysen [her](#)

[Gå til Landmand.dk](http://Landmand.dk)